

Vypravěč: Paní Lexová se narodila v roce 1943 v Kopčanech na Slovensku do rodiny majitele velké truhlářské společnosti. Její otec byl později po nástupu komunistického režimu označen za nepřítele lidu a v roce 1961 mu byly všechny podniky odebrány a zůstala mu pouze dílna. Paní Lexovou už od malička lákala vznešená kariéra lékařky, inspiroval ji obecní lékař, jehož život shledala plným zajímavé práce a možností

Pamětník: 27:52-29:01

“Na vesnici povolání lékaře bylo výsostné. Lékař vesnický znal do tří kolen všechny rodiny, byl důvěrníkem, zpovědníkem a lidi se chodili s tím obvodním lékařem radit o všem. Maminky, které otěhotněly, nebo maminky, které měly problémy v rodině, maminky s tatínky, takže to byl půl na půl medicínský mistr a druhá polovina byla vysloveně sociální práce a mně se to povolání od dětství strašně líbilo, protože kdykoliv vznikly v rodinách problémy, tak se půjdeme poradit k panu doktorovi. Navíc ten pan doktor denně odcházel z ordinace a obcházel některé své pacienty, kteří k němu nemohli přijít do ordinace. No a tohle všechno se mi strašně líbilo, takže to stačí, ne?”

Vypravěč: Rozhodla se tedy pro střední školu zdravotnickou, jediná se však nacházela v Bratislavě a kvůli ekonomickým důvodům po zabavení majetku si rodina nemohla dovolit žít paní Lexovou na studiích ve městě. Záchranou byla až slova jejího otce.

Pamětník: 26:55-27:35

“A tatínek mi tehdy řekl: “Holka, ale já nebudu mít 350 koruna na internát, já ti to nemůžu z toho svého platu dělat, abych ne ožebračil celou rodinu, ale dočet jsem se, že když budeš mít prospěchové stipendium, tak by se to mohlo zatáhnout.” Takže ta moje motivace učit se téměř jako blázen, i po nocích a být ve všem jednička, byla vysloveně ekonomická.”

Vypravěč: Bohužel 4 roky snažení se později ukázaly jako zbytečné. Přestože prospěch paní Lexové byl výborný, další studium jí bylo z kádrových důvodů zamítnuto.

Pamětník: 30:01-30:53 (upravit)

druhý den mě paní ředitelka zavolala do své kanceláře a řekla, že z obce přišel posudek na naši rodinu a mého otce, kde jsme považováni za nepřátele socialistického... lidově demokratického tehdy státu a že obec nedoporučuje, abych studovala na vysoké škole.”

Vypravěč: Díky kontaktům mohlo být paní Lexové umožněno studium, ona ovšem takovou "výpomoc" zásadně odmítla.

Pamětník: 31:24-32:06

“Tatínek měl bratrance proděkana Lékařské fakulty v Košicích, takže si domluvili, že on zařídí, abych byla přijata v Košicích. A teď je to o hrdosti. Mě to urazilo, mě to velmi urazilo, protože jsem byla hrdá na svého otce vždy, nesmírně jsem si ho vážila a měla jsem pocit, že když přijmu tuhle okliku, jako kdybych rezignovala.”

Pamětník: Paní Lexová se místo vysokoškolského studia rozhodla přijmout práci na hygienické stanici, kde se setkala s mnoha novými zkušenostmi, jak s nemocemi z povolání, tak se zbrojním průmyslem a mnohým jiným. Po roce této práce se na ní však usmála příležitost.

Vypravěč: 33:19-33:34, 33:40-34:04

“A představte si, že najednou když jsem se vracela z jedné takovéhle služební cesty tak vidím plakát, že kterýkoliv středoškolsky vzdělaný člověk... když přijme učitelské místo na Kysucích, kde je kritický nedostatek učitelů, tak mu bude bez ohledu na jiné podmínky umožněno dálkově studovat na vysoké škole, já jsem si tehdy počínala, jako topící který se slámky chytá.”

Vypravěč: Paní Lexová pro vysněné studium na vysoké škole udělala vše a už byla připravena nastoupit. Podstoupila tříměsíční kurz ruštiny, oznámila svou cestu rodině a začala se chystat na odjezd. Bylo jí ale oznámeno, že pouze držela místo dceři významného funkcionáře KSČ, neuvěřitelná arogance a nespravedlnost režimu ji tehdy velmi rozlítla

Pamětník: 49:29-50:09

“Já to zkrátím, byla jsem přesvědčená, že budu studovat v Moskvě, oznámila jsem to celé rodině, svým kolegům. Pomalu jsem sbalila svoje věci, a když už jsem měla v té Moskvě nastoupit a ukončila jsem i svou pedagogickou praxi, tak jsem se dozvěděla, že jsem byla jen zástěrkou, protože oni to místo měli rezervováno pro dceru šéfa krajského výboru, či už strany nebo ČSM, já nevím.”

Vypravěč: Paní Lexová se posléze rozhodla odjet zpátky za rodinou a vrátila se k práci hygieničky. Po pádu režimu vystudovala práva, byla vysokou představitelkou červeného kříže a žila život bez politiky a zbytečných starostí. Po revoluci se rozhodla aktivně právně pomáhat starým lidem a podnikat jiné dobročinné aktivity

Pamětník: 2:18:04 - 2:18:30

“Doporučuji jít svou vlastní cestou. Jestli to nevyjde, získáte nové, svoje nové poznání a impuls abyste hledali dál. A hlavně, všechno vydržte, protože všechny problémy jsou výzva.

2:18:53 - 2:19:00

“A to je další co prosím: nehodnotit, neznámkovat, nekritizovat.”

2:19:05 - 2:19:12

“Najít vždycky v sobě laskavé porozumění, toleranci a velkorysost.”